

Звонко Карановић

ФИЛМ

О ЈЕДНОЈ МЛАДОСТИ
(о стварима које би требало да су истините)

Корачао је са урамљеном фотографијом у рукама (црни флор је био пребачен преко горњег десног угла рама).

Тридесет година је прошло, а он је још увек носио фотографију те мртве девојке.

Касапин који ју је убио и даље је неуморно радио високо замахујући тупим, окрвављеним сечивом.

(Док је свет подрхтавао
и последњи светац излазио из ТВ студија
и лутке пљувале крв у безименим одајама поноћних портира
и Венера број 17 одлази с пуним коферима
и чедни мушкарци извршавали сепуку
и мајор Том губио контролу
и сијалице у кристалним лустерима распрскавале се једна за другом.)

Желео је да осети бол, али само се огромна празнина ширила у њему.
Коначно просветљен имао је оправдање да иступи из поворке.

СИРОТИЦА

Привлачили су га чудаци, фасцинирали злочинци, дивио се лудим сликарима и уклетим песницима.

Упознавао се са сваким депресивцем и его манијаком кога би срео (са неким од њих чак и склапао пријатељства), али све то није значило да има дијагнозу.

Ипак, он је тврдио да је подвојена личност.

Није имао ниједан симптом који би указивао на тај психички поремећај, али био је упоран у убеђењу да негде дубоко у њему живи и друга личност, Салома, бледа, изгладнела сиротица заробљена у мраку.

Његова прва личност се томе жестоко противила тврдећи да њена супарница не постоји, да је та наводна подвојеност само измишљотина доконог ума, чист помодни детаљ.

Неумољивом логиком одбацивала је сваки аргумент о постојању оне друге.

Узалуд се он позивао на политичку коректност, на закон о заштити угрожених група и појединаца, на плурализам идентитета, прва личност није одступала од тврдње да је сам осмислио целу игру.

У немогућности да изнесе било какав доказ о постојању сиротице, осим њеног имена и изгледа (што се није могло проверити), на крају је одустао од својих тврдњи уз клаузулу која му је омогућавала часну одступницу.

Састављена дипломатским речником, с пуно простора за различита тумачења, клаузула је гласила:

„Уколико се утврди да Салома не постоји или да постоји само као привид (те се може сматрати само лакшом аномалијом психе), онда прва личност, сазнање да је једина, не сме примити са превеликим одушевљењем нити ликовањем.”

Обе супротстваљене стране су се сложиле да је то фер погодба.

БОРБА ТИТАНА

Чак и када је раскринкао све њихове лажи и отишао од њих, још увек су га оптерећивали својим невидљивим присуством.

Седели су у мраку и мерили сваку његову реч, процењивали сваки његов поступак, свакодневно чекали на његов телефонски позив, и ма колико се трудио да не размишља о њима, да не придаје важност њиховим прећутним очекивањима, знао је да ће бити потпуно слободан тек када их сахрани и исплати гробаре по обављеном послу који ће лично надгледати.

Ипак, није се усуђивао да запали породичне фото-албуме.

У ситном растеру црно-белих сенки скривало се превише духова здравих зуба и упалих образа, дефиловало превише јефтених сукњи и прекратких панталона, смењивало се превише наивног оптимизма и преране озбиљности...

Било је превише, превише тога што их је јачало.

А они?

Они су седели у својим фотељама и жилавим мршавим рукама чврсто држали слушалицу телефона у коју су изговарали наређења у форми молбе.

За разлику од њега који је поседовао свет, они су поседовали моћ.

Ипак, његову непобедивост то уопште није занимало.

РАЗГОВОР ЗА ПОСАО

Једина дужност човека је да мисли, понављао је себи док је чекао испред канцеларије главног уредника.

Спремао се да каже да су *концепти* и *идеи* готово обавезујуће ствари будуће поставке посла.

Никакве емоције, па ни оне најневиније, не смеју бити присутне када је посао у питању.

Штампати збирке поезије данас, па то је смешно.

Зар ћемо дозволити да нас у 21. веку победе осећања?

Ко још данас има потребу да неког странца пусти у своју најдубљу интиму?

Дух времена морамо зграбити за врат и натерати га да нам се испиша по тепиху.

Позвали су га да уђе у тренутку кад је размишљао о претенциозности своје мисли о духу времена, али одлучио је да баш њоме започне разговор.

Самоувереност је одлика лидера, то ће им јасно ставити до знања.

Свој концепт није образлагао ни пет минута када га је главни уредник прекинуо и захвалио му се на доласку.

Изашао је из канцеларије готово запањен.

Није могао ни да претпостави да још увек постоје они који сматрају да је поезија највиши облик одговорности и да човек заслужује Рај.

Ту нешто није било у реду.

А онда су му се мисли зауставиле.

ФИЛМ

Ван себе од беса сјурио се низ степенице, отрчао иза зграде и сео у кола.

Угурао је кључ у контакт-браву и заверглао.

Акумулатор је једва давао знакове живота.

Манично је окретао кључ, још једном, и још једном, и још једном...

Акумулатор је све више посустајао и на крају се чуло само једно:
клик.

Седео је за воланом очајан.

Ништа није како треба.

На послу ће добити отказ... проклета кола су у распадању... сада
још и тај sms!

Онда је покушао поново.

Окренуо је контакт-кључ и мотор је неочекивано забрундао.

Притиснуо је папучицу за гас до краја, да се ауто не угаси.

Притискао је дивљачки. Мотор је урлао.

Овако бих и ја, помислио је, баш овако као мотор... Урлао бих
кад бих могао.

Онда је нагло отпустио квачило.

Гуме су зашкрипале и кола су јурнула.

У дворишту су деца играла фудбал.

Није обраћао пажњу на њих, била су далеко.

Размишљао је о проклетом sms-у, када је плави дрес изненада
изронио испред браника.

(Један од малишана је трчао за лоптом чији се правац лета секао
са правцем кретања његовог аутомобила.)

У последњем тренутку је успео да смота волан и избегне дечака.

Следеће што је видео била је сива бетонска бандера.

Жмиркала је на сунцу.

Непомична...

Седео је потпуно затечен крајем филма који је управо одгледао.

Размишљао о том несрећном човеку чији се живот срушио због
најобичнијег sms-а, о судбини која је своју одлуку послала путем
најмодерније технологије.

ХРОНИКА НАЈАВЉЕНОГ НЕСТАНКА

Упражњавао је завођење речима, а није имао кога да импресионира.
Лежао је у кревету и гледао вентилатор на плафону како се
равномерно окреће.

(Била је то скоро филмска сцена.)

Чему толико труда ако сви завршавамо на истом месту,
размишљао је.

Потребно је унети мало неизвесности у живот, човек мора
некако да забавља себе.

Питао се шта да промени, шта да уради, а да то не буде нешто
обично, свакодневно.

Нестаће као Худини?

Или, још боље, нестаће заувек.
Под лажним именом изгубиће се негде у свету (Аргентина? Перу?
Уругвај?)
Та идеја нарочито му се допала.
Одлука је сазрела брзо, као под дејством најјачих пестицида.
(Одлуке је, и иначе, брзо доносио.)
Почео је да саставља и опроштајни говор.
Биће то најављени нестанак.
Окупиће пријатеље и саопштиће им шта намерава.
Неће му веровати, смејаће му се, одмахивати руком.
Сваки велики подвиг испрва се чини немогућ, подсетиће их.
Они ће се и даље смејати и упирати прстом у њега.
Никад не потцењујте невину душу, додаће.
Накитиће говор још неком фразом, бар му речи никада нису
недостајале.
Даме и господо, бацимо коцке, тако ће почети.